

SOCIAL KONSEKVENSANALYS OCH BARNKONSEKVENSANALYS

[SKA/BKA]

DETALJPLAN FÖR SVENSKA MÄSSAN,
NYTT HÖGHUS MOT KORSVÄGEN HEDEN
34:16 M.FL. INOM STADSDELEN HEDEN

Göteborg
Stad

TENGBOM

Sammanfattning

Det aktuella planförslaget är lokaliserat på en mycket publik plats och präglas av sin lokalisering i Evenemangsstråket. Platsen har stora besöksflöden och närheten till Korsvägens knutpunkt för kollektivtrafik innebär att många av centrala stadens invånare passerar platsen dagligen. Planförslaget berör många människor.

Området har en storskalig och öppen karaktär. Vid evenemang fylls de stora ytorna av liv och rörelse men utanför evenemangstiderna upplevs platsen ödslig och tom. Utifrån inventerade utredningar i närområdet, workshop med Göteborgs stads förvaltningar och verksamma vid Svenska mässan har följande mål för planarbetet formulerats i SKA/BKA för att ta vara på och utveckla platsens värden:

- *Ta vara på platsens förutsättningar och skapa de bästa förutsättningarna för gående.*
- *Aktivera platsen i markplan för att bryta ner storskaligheten, generera upplevelser i mänsklig skala och stötta stadslivet även under de dagar det inte är evenemang.*
- *Förbättra tillgången till grönska för att möjliggöra rekreation, lek, återhämtning och ett bättre lokalklimat.*
- *Utveckla utemiljön för att stimulera barn bort från trafikmiljön.*

Konsekvensbeskrivningen av planhandlingarna visar att planförslaget, i jämförelse med ett nollalternativ, har viss potential att stärka sociala värden i området kopplat till mobilitet och ökad aktivitet i markplan. Samtidigt identifieras risker kopplat till de sociala och ekonomiska trösklar som finns för att ta del av aktiviteterna. Viktiga element såsom icke-kommersiella verksamheter, platser för återhämtning, förbättrade korsningspunkter mellan trafikslag, grönstruktur och lekytor säkerställs inte i planförslaget.

Under samrådtiden genomförs en insats riktad till allmänheten för att förse den sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen med ytterligare perspektiv inför granskningsskedet.

INLEDNING	5
Detaljplan för Svenska mässan	6
SKA/BKA	6
Svenska mässan i staden	7
Arbetet med sociala perspektiv och barnperspektiv	8
Avgränsning och läshänvisning	8
INVENTERING OCH NULÄGESBESKRIVNING	9
Övergripande dokument	10
Utredningar vid Korsvägen	13
Platsbesök och workshop	17
Observationer från platsbesök	17
Workshop	19
Intervjuer med verksamma vid Svenska Mässan	22
MÅLFORMULERINGAR OCH FÖRESLAGNA ÅTGÄRDER	25
Metod och upplägg	26
Mobilitet, kopplingar och orienterbarhet	27
Trygga stråk och platsbildningar	28
Grön- och blåstruktur	29
Barnperspektiv	29
KONSEKVENSBESKRIVNING	31
Utvärdering av planförslag	32
Mobilitet, kopplingar och orienterbarhet	33
Trygga stråk och platsbildningar	34
Grön- och blåstruktur	35
Barnperspektiv	36
Sammanfattning av konsekvenser	37
Sammanhållen stad	37
Samspel	37
Vardagsliv	37
Identitet	38
Hälsa och säkerhet	38
Referenser	39

Social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys SKA/BKA

Detaljplan för Svenska mässan

Den sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen har genomförts i samarbete mellan Göteborgs stads stadsbyggnadskontor och Tengbom arkitekter som upphandlad konsult. Detaljplanens projektgrupp och stadens berörda förvaltningar och bolag har deltagit i arbetet.

Bilder, kartor och illustrationer är gjorda av Tengbom arkitekter om inget annat anges.

Kontaktperson Göteborgs stad

Sabina Uzelac, planarkitekt och projektledare

Tengbom arkitekter

Mikaela Björk, planeringsarkitekt
Ellen Bengtsson, planeringsarkitekt
Johan Henrikson, planeringsarkitekt

2022-11-11

● INLEDNING

Detaljplan för Svenska mässan

Svenska Mässans historia vid Korsvägen sträcker sig mer än 100 år tillbaka. Verksamheten har utvecklats till en internationell mäss- och mötesarrangör i Göteborg och utgör en av målpunkterna i det så kallade Evenemangsstråket, tillsammans med bland annat Liseberg i söder och Scandinavium i norr. Till Svenska Mässan Stiftelse hör hotell Gothia Towers som invigdes 1984 och var det första höghuset vid Korsvägen. Det följdes av två höga hus som färdigställdes 2001 respektive 2014.

Korsvägen är en av Göteborgs mest trafikerade knutpunkter för kollektivtrafik. Området förstärks ytterligare som knutpunkt och mötesplats när station Korsvägen tillkommer som en del av Västlänken. I samband med detta önskar Svenska Mässan Stiftelse utvecklas genom byggnation av ett fjärde höghus +One. Höghuset ska innehålla flera

funktioner b.l.a. hotellverksamhet, restauranger, kontor och bostäder om maximalt 35 kvm såsom exempelvis studentbostäder och företagsbostäder. Höghuset ämnar dessutom förnya och markera Svenska mässans entré mot Korsvägen. Även fasaden och entrén mot Skånegatan ska byggas om och öppna upp mässhallens bottenvåning. Den tillkommande byggnaden kommer eventuellt knytas ihop med en nergång direkt till Västlänkens station Korsvägen.

Målsättningen är att detaljplanen går ut på samråd under januari 2023.

SKA/BKA

För att arbeta in sociala perspektiv och barnperspektiv i detaljplanen genomförs en social konsekvensanalys och en barnkonsekvensanalys parallellt med planarbetet. Syftet med konsekvensanalysen är att fördjupa kunskapen om utredningsområdet utifrån sociala perspektiv och barnperspektiv samt konsekvensbeskriva planförslaget inför samråd.

Svenska mässan är en publik plats som både invånare och besökare passerar och har som målpunkt. Platsens utformning ska förankras i brukarnas behov och människor ska trivas och utvecklas i närmiljön, stadsdelen och regionen.

Planerad byggnation +One vid Korsvägen. Bild: Tham & Videgård.

Svenska mässan i staden

Föreslaget planområde omfattar den västligaste delen av Svenska Mässans fastighet. Planområdet utgörs till stor del av kvartersmark i form av befintlig bebyggelse och en öppen yta framför befintlig huvudentré till mässhallarna. Planområdet innefattar också en del av Skånegatans norrgående gång- och cykelbana och körfält vilket är allmän platsmark. Övriga delar är kvartersmark.

Planområdet avgränsas av Skånegatan i väster och Örgrytevägen i söder. Området tillhör Göteborgs innerstad där hög exploateringsgrad med hög andel verksamheter och en blandning av funktioner eftersträvas enligt kommunens översiktsplan. Evenemang, kultur, utbildning, turism och bostäder är några av de funktioner som får ta plats (Göteborgs stads Översiktsplan, Innerstaden).

Vid Korsvägen syns tydligt spåren från olika stadsbyggnadsepoker så som Johannebergs Landeri, Stenstadsbebyggelsen och de yngre tilläggen i form av exempelvis Gothia Towers och Universeum. I gestaltningen av tillkommande platser ska befintliga kulturvärden och stadsmässiga värden värnas och stärkas enligt Göteborgs stads översiktsplan. Även kommunikationerna ska förbättras med ett väl fungerande nätverk av gator och gång- och cykelvägar. Kollektivtrafiken ska vara snabb och pålitlig (Göteborgs stads Översiktsplan, Innerstaden).

Kartbild över ungefärligt planområde med närliggande målpunkter.

Arbetet med sociala perspektiv och barnperspektiv

Genom att beakta och ta hänsyn till sociala aspekter och barnperspektiv kan planering bidra till att främja goda och jämlika levnadsvillkor där allas rättigheter tas tillvara. För att identifiera och belysa dessa perspektiv i planprocessen har Göteborgs stad utvecklat analysmodeller för socialkonsekvensanalys (SKA) och barnkonsekvensanalys (BKA). Modellerna är till hjälp för att utgå från människors olika livssituationer och behov när en fysisk förändring ska genomföras. Modellerna används för att få ökad kunskap om planområdet och för att identifiera viktiga sociala aspekter som behöver beaktas i planarbetet. Metoden används också för att konsekvensbeskriva olika förslag till förändring. Analysmodellen/matrisen bygger på fem huvudsakliga teman och processen följer tre steg.

Sammanhållen stad handlar om att motverka segregation och överbygga barriärer, fysiska eller mentala och väldigt olika för barn respektive vuxna.

Samspel behandlar den fysiska miljöns förutsättningar för att skapa tillit och delaktighet.

Vardagsliv handlar om planens fysiska struktur och dess förutsättningar att skapa ett jämlikt och praktiskt vardagsliv. Ett vardagslivsperspektiv innebär att alla gruppers vardagliga rutiner och aktiviteter är utgångspunkt för planeringen.

Identitet avser såväl platsens identitet, den byggda miljöns karaktär samt människornas relation och känsla för platsen.

Hälsa och säkerhet handlar om att främja en jämlik och god livskvalitet. För att människor, vuxna och barn, ska kunna och vilja vara fysiskt aktiva utomhus behöver närmiljön vara trafiksäker och stimulerande.

INVENTERING OCH NULÄGESBESKRIVNING

Inventering av tidigare utredningar, platsbesök, workshop med Göteborgs stads förvaltningar och bolag samt intervjuer med verksamma på Svenska mässan. Den sammantagna inventeringen formar en nulägesbeskrivning över planområdets värden och brister ur socialt perspektiv och barnperspektiv.

MÅLFÖRMULERINGAR OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

För att utveckla värden och åtgärda brister formuleras mål för detaljplanen. Fem målområden har identifierats utifrån nulägesbeskrivningen. Målområdet förses med en målformulering och ett antal åtgärdsförslag för fortsatt planarbete.

KONSEKVENSBESKRIVNING

Konsekvenserna av planförslagets genomförande jämförs med nollalternativet. Konsekvensbeskrivningen görs utifrån de målföruleringar och åtgärdsförslag som tagits fram och utvärderas utifrån SKA/BKA matrisens fem teman.

Avgränsning och läshänvisning

Främsta fokus i rapporten ligger på sociala aspekter och barnperspektiv som kan hanteras inom ramen för detaljplanering. Samtidigt redogörs även för andra frågor som kan behandlas i ett senare skede eller tas omhand inom andra projekt. Planområdet utgörs i nästintill sin helhet av kvartermark och andelen offentlig yta är begränsad. Området utanför planområdesgränsen har därför varit av stor betydelse och behandlats i inventering och dialog.

I rapporten används Svenska mässan och Mässan synonymt för att beskriva mässverksamheten. Gothia towers avser hotellverksamheten och anläggningen avser hela verksamheten, både mässan och hotellet.

● INVENTERING OCH NULÄGESBESKRIVNING

Övergripande dokument

En del av inventeringen i SKA/BKA omfattar strategier och riktlinjer från övergripande dokument för Göteborgs stads samhällsplanering. Dokumentens innehåll presenteras och kopplas till aktuellt planområde.

Lokalt utvecklingsprogram för centrum 2020-2022, 2019

I Lokalt utvecklingsprogram för centrum (LUP) beskrivs och analyseras stadsdelens utmaningar för att underlätta den fysiska planeringen av stadsdelen. Programmet antogs 2019 av den dåvarande stadsdelsnämnden Centrum, i syfte att stärka stadsdelarnas inflytande i planeringen. Sedan 2021 finns stadsdelsnämnderna inte längre inom stadens organisation och LUP har därmed upphört att gälla som ett politiskt beslutat styrdokument. Däremot innehåller LUP fortfarande aktuell kunskap om nuläge och behov i centrum. LUP bygger på befolknings- och folkhälsostatistik, dialog med medborgare och medarbetare, yttranden och analyser samt styrande dokument. Fokus ligger på den sociala dimensionen i stadsutvecklingen.

Centrala Göteborg, där Svenska mässan ligger, kännetecknas som regionens kärna där en stor mängd människor rör sig. En stor del av de som bor i området är unga och centrum har ett stort nöjes- och kulturliv. Området har lägre andel barn och unga än övriga delar av Göteborg, men betydligt högre andel 19–29-åringar. Andelen utrikesfödda i centrala Göteborg är lägre än snittet i Göteborg. Boende i centrum har generellt goda socioekonomiska förutsättningar jämfört med Göteborg i stort och boende känner sig trygga i sitt närområde.

Som regionens och stadens kärna finns utmaningar kopplat till den stora koncentrationen av besökare och verksamma som vistas i centrum. En hög koncentration av brottslighet samt narkotika- och alkoholrelaterade problem bidrar till att många upplever centrala platser i Centrum som otrygga.

Centrum är en relativt tätbebyggd stadsdel där olika intressen ska samspela. Det finns en brist på friytor, samhällsfunktioner och bostäder.

Utifrån dessa förutsättningar föreslås i den Lokala utvecklingsplanen inriktningar för den fysiska planeringen i Centrum. Nedan presenteras de inriktningar som är relevanta för detaljplanen för Svenska mässan, samt vilka platsspecifika utmaningar varje inriktning innebär för planområdet.

Skapa goda boendemiljöer

En av faktorerna för god boendemiljö är bostadsnära friytor och utomhusvistelse. I detaljplanen för Svenska mässan provas bostäder om max 35 kvm. Planområdet omfattar en liten yta offentlig plats och det finns utmaningar i att säkerställa bostadsnära friytor och utomhusvistelse för bostäderna inom planområdet. De ytor som finns är hårdgjorda och saknar gröna inslag. Platser för rekreation och återkoppling är en brist inom planområdet.

Minska trafikbarriärer

Det finns goda förutsättningar för den fysiska tillgängligheten till och inom planområdet utifrån områdets lokalisering och topografi. Samtidigt finns utmaningar kopplat till platsens intensitet där bland annat mängden trafikslag utanför plangränsen riskerar bli en barriär och ha negativ inverkan på orienterbarhet och tillgänglighet. Korsvägen är en av Göteborgs huvudsakliga knutpunkter och tillgängligheten till kollektivtrafik och cykelvägar är god. Det finns utmaningar kopplat till bullernivåer och trafikbarriärer. Trafiken utgör ett hinder för barn att röra sig fritt i området och grönytor, lekytor och andra platser för barn och unga saknas.

Upplevd trygghet är en ytterligare faktor för att skapa trygga boendemiljöer. I centrum finns en generell otrygghetsproblematik och många upplever centrala platser i Centrum som otrygga på grund av den höga koncentrationen av brottslighet samt narkotika- och alkoholrelaterade problem. Denna utmaning gäller även planområdet.

Ge fler möjlighet att bo i Centrum

En annan faktor som pekas ut i den lokala utvecklingsprogrammet är möjligheten att bo i centrum. Frågan om ekonomiskt tillgängliga bostäder hanteras inte i detaljplaneskedet, men tillförande av kategoribostäder om maximalt 35 kvm skulle kunna bidra till att bredda utbudet av bostäder i centrum. Kategoribostäder innebär att bostäderna tillägnas en viss grupp, exempelvis studenter eller äldre. För att åstadkomma ändamålsenliga kategoribostäder bör behovet studeras vidare.

Planera för samhällsservice i den täta staden

Det lokala utvecklingsprogrammet lyfter behovet av att verka för samnyttjande av lokaler och utemiljöer där så är lämpligt. På grund av Svenska mässans varierande verksamhet pågår ett ständigt

samnyttjande över året. Trots att utemiljöerna i planområdet är mycket begränsade nyttjas de redan idag av både förbipasserande och som uteservering.

Skapa trygga stadsmiljöer och fler platser för samspel

I det lokala utvecklingsprogrammet konstateras att boende i Centrum generellt har goda socioekonomiska förutsättningar jämfört med Göteborg i stort. I skapandet av trygga stadsmiljöer behöver man utgå från att trygghet upplevs olika av olika personer. Genom att inkludera de sociala perspektiven vid utformning av fysiska miljöer kan en bredare målgrupp attraheras.

En blandning mellan verksamheter och bostäder kan skapa liv under stora delar av dygnet. Trots att ytan för allmän plats är begränsad i planen är kvartersmarken av offentlig karaktär vilket ger möjlighet att skapa en inkluderande trivsamt mötesplats. Enligt det lokala utvecklingsprogrammet finns ett behov av fler platser för samspel och fler mötesplatser för olika målgrupper, bland annat med generationsöverskridande inriktning.

Stadslivet i centrala Göteborg, 2012

För att uppfylla målen om ett mer varierat och rikt stadsliv i centrala Göteborg togs en stadslivsanalys fram under 2012. Analysen syftar till att kartlägga hur staden används, upplevs och hur den byggda miljön ger förutsättningar för detta. Trots att analysen är tio år gammal bedöms den fortfarande relevant för att belysa betydelsefulla kvaliteter och problem, samt ge rekommendationer för att stärka stadslivet. I framtagandet av stadslivsanalysen har observationer, enkät med invånare och workshops med tjänstepersoner vid Göteborgs stad genomförts.

Stadslivsanalysen identifierar att de mest använda platserna inte nödvändigtvis är de mest populära, utan snarare platser i närhet till handel och kollektivtrafik. Biltrafiken beskrivs som den största begränsningen för stadslivet i Göteborg medan stora rekreationsytor utan trafik och buller med många olika användningar identifieras som populära. Höga gångflöden kopplas till hög tillgänglighet i gatunätet, täthet och kollektivtrafik. Cykelflöden kopplas till kvaliteten på cykelnätet samt stadens utbud. Utbudet av utåtriktade verksamhet ges av täthet och tillgänglighet i gatunätet enligt stadslivsanalysen.

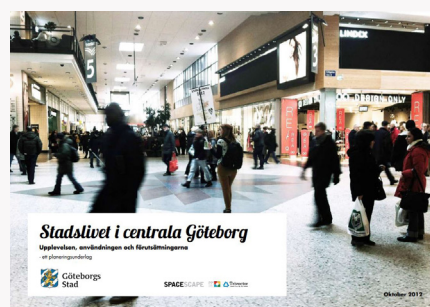
Följande rekommendationer från stadslivsanalysen har plockats ut och kopplats till planområdet:

Utveckla långa gatustråk med ett pärlband av målpunkter
Svenska Mässans lokalisering i Evenemangsstråket innebär att det utöver Mässan själv finns gott om målpunkter i planområdets närhet. För att utveckla stråken mellan målpunkterna föreslås i Stadslivsanalysen att det tillförs lokaler i gatuplan längs huvudgator och lokalgator. Utrymme för uteservering lyfts som positivt.

Bygg blandat tätt och grönt, utveckla värdeåta platser för alla och gemensamma platser för grannskapet

Variation av funktioner, visuell mångfald och möjligheter till möten mellan människor är positiva element för stadsrummet. Platser ska utformas i olika storlek med olika innehåll och karaktär. Den fysiska miljön kring Svenska mässan är av storskalig karaktär. Platser för rekreation och tysta utemiljöer saknas inom planområdet. Närmsta grönyta är Renströmsparken som ligger närmare 400 m gångväg från planområdet. Ca 280 m öster om planområdet finns Mölndalsån som utgör närmaste blåstruktur från planområdet.

Förutsättningarna för den fysiska tillgängligheten är goda för planområdet.

Utredningar vid Korsvägen

I närheten av planområdet pågår flera stadsutvecklingsprojekt vars utredningar bedöms relevanta även för detaljplanen för Svenska mässan. Dokumentens innehåll presenteras och kopplas till aktuellt planområde.

Stadsutvecklingsprogram Korsvägen, 2016.

Stadsutvecklingsprogrammet för Korsvägen är framtaget för att belysa stadsutvecklingsfrågorna i sin helhet för Korsvägenområdet, med Västlänken och dess nya station som förutsättning. I framtagandet av programmet har dialog förts med medborgare och besökare kring Korsvägen. Dessutom har en workshopserie genomförts med verksamheter och fastighetsägare i området, däribland Liseberg, Göteborgs universitet, Parkeringsbolaget och Svenska mässan.

Programmet definierar tre mål för området kring Korsvägen: *Inbjudande stråk och logiska samband, innerstad med rum för vardagsliv samt plats för lärande, upplevelser och möten.*

Områdets skala, med tydlig uppdelning mellan kvartersstad med vardagsliv och evenemangsstråkets stora strukturer pekas ut som utmanande i uppfyllandet av målen. Trafikens intensitet, de storskaliga strukturernas långa och slutna sidor mot gaturummet och det faktum att de få offentliga mötesplatserna saknar vistelsekvalitéer begränsar livet mellan byggnader.

Samtidigt belyses områdets potential i Stadsutvecklingsprogrammet. Platsens historiska förankring, goda tillgänglighet, stora upptagningsområde, långa siktlinjer, angränsande grönområden och oanvända zoner i dagens trafikytor innebär utvecklingsmöjligheter.

SKA/BKA – Detaljplaner för Västlänken: Station Korsvägen, 2016.

I samband med framtagande av detaljplan för Västlänken och station Korsvägen har SKA/BKA genomförts. Under arbetet har workshop med tjänstepersoner, lokala aktörer och ett fåtal medborgare hållits. De sociala konsekvenserna av detaljplanen presenteras i fyra ämnesområden:

Inom ämnet *vistelse* beskrivs att trafiken tonas ner till förmån för vistelse, med nya platsbildningar i Korsvägens mitt och längs kanter. Fler lekmiljöer för barn samt ökad tydlighet och attraktivitet i platsens rum och stråk rekommenderas.

Den nya *bebyggelsen* vid Station Korsvägen beskrivs bidra till en mer sammanhållen stad och ett rikare vardagsliv. Aktiva bottenvåningar rekommenderas.

Intill Korsvägen finns *grönområdet* Landeriet park som ökar vistelsepotentialen. Kopplingen till Landeriet park och dess attraktivitet föreslås förstärkas.

Inom ämnet *stråk* konstateras att Västlänken medför ökade rörelseflöden vilket ställer krav på gena och tydliga kopplingar. Villkoren för gående och cyklister bedöms förbättras något med detaljplanen för Korsvägen men många korsande stråk och trafikslag kvarstår och framkomligheten fortsatt svår.

I SKA/BKA för detaljplan Korsvägen föreslås att ogena cykelstråk undviks.

Kvalitetsprogram DP Västlänken

Station Korsvägen

Kvalitetsprogrammet för Västlänken har tagits fram för att stärka de värden som behövs för att platser, stråk och stadsrum i anslutning till Västlänken ska bli välfungerande och trivsamma. Tre utgångspunkter formar kärnan i kvalitetsprogrammet;

1. Prioritering av ytor och flöden i de nya stadsrummen
2. Trygga, tydliga och tillgängliga stadsrum och resandemiljöer för alla
3. Socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbara förändringar

En vision har formulerats för miljöerna kring Västlänken; ”gemensamt bidrar alla de stadsrum där Västlänken möter Göteborg till att stärka och berika regionens urbana kärna”. För gestaltningen innebär det att möten mellan människor underlättas – människor ute i ärenden, på upptäcktsfärd, på spaning, på språng eller vila. För att uppnå visionen fyra prioriterade kvaliteter pekats ut och riktlinjer för att uppnå varje kvalitet:

Platsens *urbana karaktär* stärks av representativ utformning där spår av historien tillåts kvarstå när ett nytt tidslager läggs till. Platsen ska samspela med omgivningen och angränsande stadsrum ska öppnas upp. Gående ska prioriteras och Korsvägen ska tillgängliggöras. Området ska vara befolkat dygnet runt och upplevelser i ögonhöjd, så som aktiva bottenplan, kan bidra till liv. En blandning av karaktärer och funktioner bidrar också.

Området ska möjliggöra *självklara flöden* där tydlighet, orienterbarhet och överblickbarhet bidrar till att gående och cyklister prioriteras.

Vid Korsvägen behöver de *mänskliga vistelsekvaliteterna* stärkas. Det innebär bland annat arbete med små och stora platser, blå-gröna variationer, aktiva och lugna platser, varierat utbud och minimerade barriärer.

Utformningen ska ge *robusta miljöer över tid*, där historiska kopplingar utvecklas, grönska tillförs och flexibilitet för förändring i framtiden möjliggörs. Runt Korsvägen pågår många projekt parallellt och det finns en risk att befintliga kopplingar tappas i de många och långa byggprocesser som pågår.

Stadslivsanalys för Västlänken

För att skapa mer livfulla stadsmiljöer kring tillkommande stationslägen krävs medveten stadsrumsutformning. En analys av stadsrumsrekommendationer har därför tagits fram för de tre Västlänksstationerna, däribland Station Korsvägen. Rekommendationerna baseras bland annat på nuvarande användning av platserna, kvaliteter och brister i den befintliga miljön. Målsättningen är att skapa trygga och tillgängliga mötesplatser kring Västlänken.

Nuläget vid Korsvägen beskrivs som en stadsmiljöpotential som tydligt begränsats av trafiken och där bebyggelsen i liten grad samspelar med det

offentliga rummet. Stora avstånd mellan korsningar skapar ett gångnät med stora avstånd, ogena passager och dålig kontakt mellan gatornas fasader. Tillsammans med platsens få men besöksintensiva entréer ges platsen en tydlig storskalig karaktär. Vistelseytorna kring Korsvägen kännetecknas till stor del av en svag vistelsepotential på grund av trafikmiljön och dess avskildhet från de naturliga stadslivsstråken. Vid sidan av ett fåtal mycket besöksintensiva entréer, som Svenska mässan och Universeum saknas en entrétäthet längs stråken. Analysen rekommenderar en mer gång- och vistelsevänlig miljö. Detta föreslås åstadkommas genom en mindre trafikdominerad stadsmiljö, bättre överblick, ett mer finmaskigt gång- och cykelvägnät och platser med tillräckligt utrymme intill de viktiga entréerna. Stråk till omgivningen behöver också tydliggöras och tryggas.

Analys av upplevelsevärden kring Västlänkens stationslägen, 2014.

Rapporten redovisar identifierade upplevelsevärden kring Västlänkens stationslägen. Målsättningen är att genom att göra en kvalitativ bedömning av dessa värden skapa underlag för överväganden som mildrar eventuella negativa konsekvenser i området. Resultatet kan också användas för att förstärka faktorer som gynnar upplevelsena på platsen. Bedömningen baseras på underlagsmaterial, professionella erfarenheter, fältbesök, analys av fysiska förutsättningar och intervjuer med personer som bor, arbetar eller vistas i närheten av Korsvägen.

De positiva upplevelsevärdena kring Korsvägen grundas i folkliv och träffpunkter. Stråken omkring Korsvägen beskrivs ha en kombinerad funktionell- och vistelsekaraktär som i viss utsträckning bjuder in till flanerande. Samtidigt upplevs Korsvägen storskaligt och trafikintensivt. Det saknas tydliga och genomgående stråk för gångtrafikanter vilket påverkar orienterbarheten negativt. Områdets närmsta lekplats som ligger utanför Universeum kräver sällskap av vuxen. Renströmsparken och området runt Näckrosdammen är närmsta grönområde där upplevesvärdena har hög attraktivitet i jämförelse med Korsvägen. Här finns möjlighet till lek och återhämtning. Trygghetsvärdena bedöms dock lägre än vid Korsvägen framförallt kvällstid, då närvaron av människor är lägre och överblickbarheten och belysningen sämre.

Området utanför Svenska mässan beskrivs som plats för folkliv. Faktorer som öppet, bra överblick, soligt, skyddat från trafik, förbipasserande människor, nära till kommunikationer, mötesplats, spännande arkitektur, kvällsaktiva entréer/verksamheter ses som bidragande faktorer till attraktivitet och trygghet. Motverkande faktorer pekas ut som buller, trafikintensivt, oestetisk markbeläggning, färglös miljö, brist på grönska, storskalig miljö.

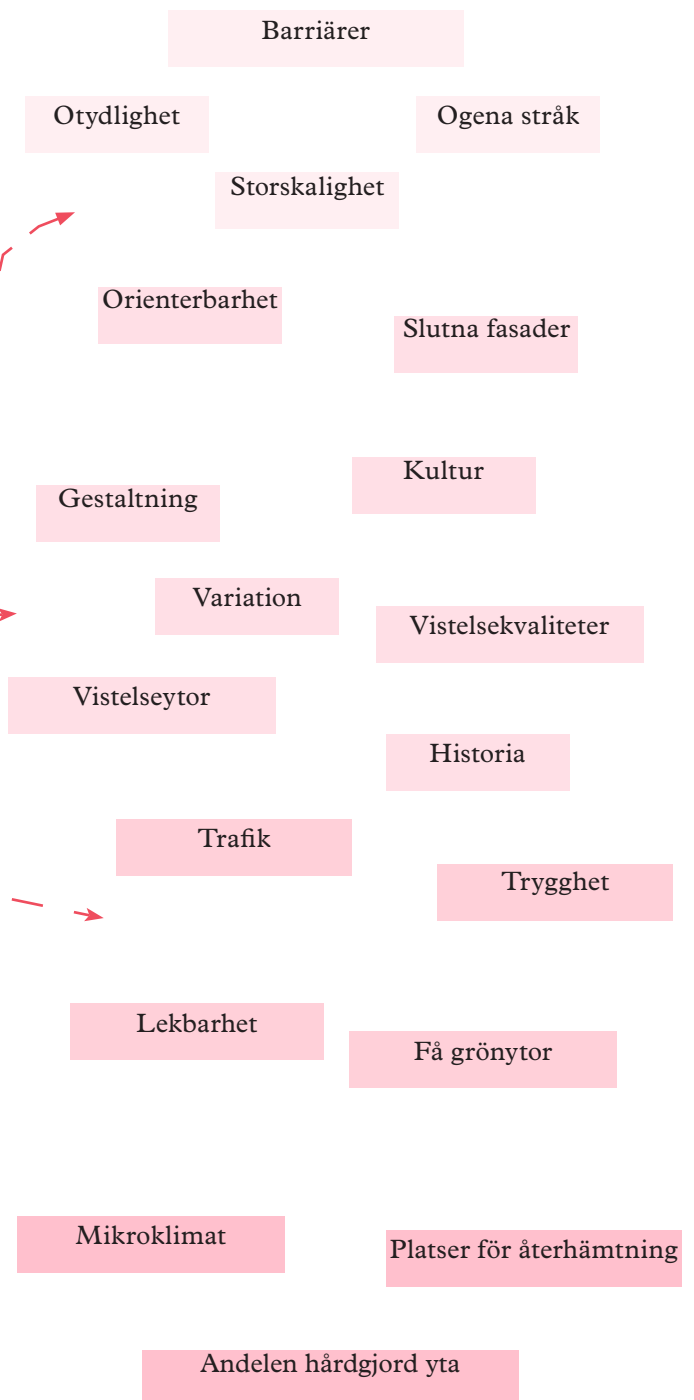
Stråket längs Gothia Towers, Korsvägen – Örgrytevägen, beskrivs ha bra belysning och bra överblick. Bra siktlinjer, förbipasserande människor, nära till kommunikationer, kvällsaktiva entréer/verksamheter beskrivs bidra till attraktivitet och trygghet. Buller och osäker trafiksituation och utfart för fordonstrafik pekas ut som motverkande faktorer till trygghet och attraktivitet.

Östra sidan av Skånegatan beskrivs ha bra belysning, bra överblick, bra siktlinjer, förbipasserande människor, nära till kommunikationer ses som bidragande faktorer medan stängda fasader, buller och osäker trafiksituation för cyklister pekas ut som motverkande faktorer för attraktivitet och trygghet.

Sammanfattning av inventering

Till följd av de många stadsutvecklingsprojekt som pågår vid planområdet finns det många utredningar och analyser genomförda i närområdet. I utredningarna har bland annat Göteborgs stads förvaltningar och bolag, invånare, närliggande verksamheter, boende i närheten och besökare deltagit i dialog och genom att lämna synpunkter. Utredningarna identifierar liknande utmaningar i området, och berör bland annat följande teman;

- Mobilitet, kopplingar och orienterbarhet
- Platsbildningar och trygga stråk
- Barnperspektiv
- Grön- och blåstruktur

Platsbesök och workshop med Göteborgs Stads förvaltningar

I april 2022 genomfördes ett platsbesök med Tengbom arkitekter och tio representanter från Göteborgs Stads förvaltningar och bolag. Platsbesöket påbörjades utanför Svenska Mässans entré med introduktion av projektet och syftet med detaljplanen. Tillsammans observerades platsen och planområdet med fokus på områdets värden och brister, flöden samt vilka grupper som rör sig på platsen.

Efter observationerna genomfördes workshop utifrån Göteborgs stads SKA/BKA matris. Deltagarna delades in i grupper om tre personer och varje grupp tilldelades varsitt av de fem temana (sammanhållen stad, samspel, vardagsliv, identitet, hälsa och säkerhet) från SKA/BKA matrisen att diskutera. Grupperna bytte sedan teman med varandra och fyllde på tidigare grupps anteckningar för att vidareutveckla diskussionen.

Under juni 2022 hölls kompletterande samtal med park- och naturförvaltningen som inte hade möjlighet att delta vid workshopen.

Observationer från platsbesök

Platsbesöket ägde rum en solig vardag i april, strax efter lunchtid. Ett tiotal personer passerar över den hårdgjorda ytan framför Svenska mässans entré, i riktning mot Örgrytevägen respektive Skånegatan. Ett fåtal grupper i par eller om tre-fyra personer har stannat upp för kortare samtal. Solen gör ytan framför entrén varm. Ytan är sparsamt möblerad och det är begränsat med växtlighet. Här finns två skulpturer och längs gränsen mot gång- och cykelbanan närmare tio flaggstänger. Som ytterligare avgränsning har fyrkantiga krukor med lägre växtlighet placerats jämte flaggstängerna. Här står också en hel del cyklar parkerade.

Befintlig huvudentré till Svenska mässan.

Bild över befintlig huvudentré till Svenska mässan.

Bild över befintlig uteservering vid den plats där +One planeras.

Gång- och cykelbanan som ligger i direkt anslutning till Svenska mässans yta är vältrafikerad. Utöver flaggstänger och blomkrukor som barriär har ytorna försetts med olika markbeläggning för att särskiljas. Ytorna ligger i samma höjd och man kan enkelt ta sig ut i gång- och cykelbanan.

Till vänster om mässentrén finns en uteservering som omges av krukor med växter. En bil för varuleveranser står parkerad utanför restaurangens entré. På uteserveringen sitter flera sällskap. Runt hörnet från uteserveringen längs Skånegatan fortsätter raden med flaggstänger. Även här står cyklar parkerade. Byggnadens fasad mot Skånegatan är försedd med stora fönster och flera entréer. Flera av fönstren är fördragna och vissa täckta med reklam. Entréerna är av olika karaktär, några större och några mindre och mer anonyma. Flera av entréerna öppnas direkt ut mot gångytan, några är utrymningsvägar och några har tillhörande trappa eller ramp som sticker ut i utrymmet för gående. Det finns ett tydligt gångflöde längs fasaden, och när vi under platsbesöket stannar för att diskutera

ytan står vi genast i vägen för förbipasserande. Gångytan är försedd med marksten och upphöjd från cykelbanan här. Den dubbelriktade cykelbanan är mycket smal och delar utrymme med biltrafiken till Svenska mässan och Scandinavium i norrgående riktning. Mittemot Svenska mässan, på andra sidan Skånegatan, ligger den så kallade Stenstadsbebyggelsen i sex våningar med mindre verksamheter i bottenplan.

För att ta sig från Svenska mässan mot angränsande kollektivtrafikknutpunkt Korsvägen finns två övergångsställen, ca 30 m om varje sida från mässans entré. Korsvägen är en mycket intensiv plats som märkbart syns och hörs från ytan utanför Mässan. På Korsvägen rör sig stora flöden av bussar, spårvagnar och människor i fyra riktningar. Ytan är till synes öppen och hårdgjord men uppdelad av räcken. Här pågår dessutom byggnation av station för Västlänken vilket gör att platsens röriga intryck förstärks. Ovanför Korsvägen syns Johannebergs landeri och grönområdet Landeriparken.

Skånegatans befintliga utformning i riktning mot norr.

Workshop

SAMMANHÄLLEN STAD

Karaktär och skala

Planområdets potential att koppla ihop staden var ett av de perspektiv som lyftes under workshopen. Målpunkterna kring Korsvägen lockar besökare från hela världen men samtidigt upplevs området något avskärmat i den lokala skalan. Områdets internationella karaktär, storstadspuls och trafikala intensitet jämfört med andra delar av staden lyftes som potentiella förklaringar till detta.

Mobilitet

Trots att tillgängligheten till kollektivtrafiken vid Korsvägen är bland den bästa i staden, upplevs trafiken som en av de största barriärerna i området – Skånegatan och Örgrytevägen lyfts specifikt. Deltagarna påpekade att mobiliteten behöver utvecklas för andra trafikslag än personbilar. Korsningspunkter mellan trafikslag upplevs osäkra och cykelbanor utgör barriärer på grund av cyklisters höga hastighet. Detta ses som specifikt utmanande för personer med funktionsvariationer och barn. I samband med Västlänkens station Korsvägen kommer eventuellt ett gångstråk under mark tillkomma. Deltagarna såg positivt på gångtunneln utifrån trafikseparering men som en utmaning ur trygghetssynpunkt. Man måste skapa de bästa förutsättningarna för gående på platsen.

Liv och rörelse

Korsvägen som trafikplats bedöms bidra positivt till tryggheten på platsen. Området lockar inte bara event- och restaurangbesökare utan människor som ”är på väg” i olika syften vilket gör att området befolkas under större delar av dygnet. Samtidigt upplevs platsen ibland ödlig kvällstid. Den öppna karaktären för tillkommande byggnad lyfts som potentiellt bidragande till liv och orienterbarhet. På illustrationerna över planerad bebyggelse syns mycket aktivitet på terrassen men inte lika mycket i markplan. ”Varför vill man vara i marknivå här när

man kan vara uppe i tornet? Vad drar människor hit förutom utsikten?” frågade sig en av deltagarna.

Stråk

Det finns stora utmaningar i att etablera en trivsam vistelsemiljö på den begränsade ytan där allmänheten har tillträde i planområdet, varför stort fokus bör ligga på hur flöden och stråk till närliggande områden kan förbättras. Stråket mellan mässan mot Mölndalsån och Ica Focus nämns som ett exempel med förbättringspotential, där tillkommande utemiljö och befintlig utemiljö behöver samspela. Deltagarna konstaterar att mer trivsamma och tydliga stråk skulle bidra positivt till platsen. Gröna inslag eller andra installationer kan användas för att styra flöden snarare än som ett hinder som står i vägen för människor.

SAMSPEL

Sömlöshet

Planområdet utgör en begränsad yta invid Korsvägen. I närheten pågår flera projekt som detaljplanen måste samspela med. Upplevelsen av planområdet är svår att särskilja från intrycken utanför planområdesgränsen. Området upplevs sömlöst övergå från Korsvägen till Mässans kvartersmark. Samspelet mellan Mässan och det offentliga rummet förväntades av deltagarna förstärkas med den tillkommande bebyggelsen samtidigt som man uppmärksammade konflikt mellan uteservering och gångyta som en potentiell risk längs Skånegatan. Den befintliga ytan där beskrivs som stökig, otrygg, ocharmig och med dålig cykelbana.

Trafikala konflikter

Även samspelet mellan trafikslag diskuterades under workshopen. Säkerheten måste beaktas när olika trafikantgrupper ska samsas och breda gångbanor behövs. Barn har svårt att röra sig ohindrat kring planområdet på grund av trafiken. I närområdet finns många målpunkter som riktar sig till barn, ex. Liseberg och Universeum. En idé som

lyftes under workshopen var att genomföra insatser för att locka barn från trafiken. Svenska Mässan har sedan tidigare en verksamhet som kallas Kidz Corner, en lekyta i lobbyn som allmänheten kan besöka utan kostnad. Att lokalisera Kidz Corner utomhus, eller komplettera med något annat för barn utomhus i stället skulle kunna locka fler tror deltagarna.

Trafiken ansågs inte bara ha negativ inverkan på området, utan lyftes också som bidragande till en urban karaktär i positiv bemärkelse. Stadsmiljön behöver inte nödvändigtvis vara helt tyst från trafik.

VARDAGSLIV

Aktivitet i markplan

Den föreslagna byggnationens öppenhet lyftes under workshopen som möjliggörare av ett mer tydligt tillgängligt område i framtiden, även för de som inte besöker mässan. Ytan mellan den planerade byggnaden och Korsvägen har "allmän plats-karaktär" och man kan uppehålla sig där och passera utan att besöka mässan. Samtidigt finns ingen aktivitet kopplad till ytan så få människor har anledning att stanna upp här. En deltagare beskriver att det förekommer att människor som väntar på kollektivtrafiken nattetid drar sig mot Svenska Mässans entré som är bemannad med vakt. Deltagarna tror det beror på att man känner sig tryggare där och påpekar att entréns skärmtak också fungerar som väderskydd. Den tillkommande byggnadens utformning med stora terrasser förväntas bidra positivt till den upplevda tryggheten då fler överblickar platsen.

Lekbarhet och grönytor

Under workshopen diskuterades även vardagslivet för barn. Kopplingarna till lek- och grönytor upplevs bristfälliga och behöver förbättras. Burgårdsparken nämns som en grönyta i närheten där det i dagsläget inte finns tillräckligt goda lekytor. Avståndet från planområdet är också relativt långt, ca 700 m. Etablering av en grönyta på mässhallens tak lyftes som en idé. Området ligger även det utanför aktuellt planområde. Området kring Näckrosdam-

men beskrivs ha bättre lekytor än Burgårdsparken, men kopplingarna dit från planområdet via Korsvägen upplevs otillgängliga. I relation till grönytor nämns även ljudnivåerna i området som försvårar möjligheten till rekreation.

Vistelse

Mässan har en stark besöksverksamhet som beroende på evenemang lockar olika målgrupper, alltifrån unga under gymnasie-mässan till äldre vid seniormässan. Hotellverksamheten innebär stor andel turister, både nationella och internationella besökare. Mässan har en del kontorshyresgäster och restaurangbesökare. Utanför byggnadens väggar rör sig bland annat skolklasser, pendlare, motionärer, studenter och barnfamiljer. Under workshopen konstaterades att stadslivet i området behöver förstärkas de dagar det inte är evenemang. Vistelseytorna kring Mölndalsån upplevs idag som en baksida med utvecklingspotential. Skateboard och sparkcykel är populära aktiviteter här. Områdets närhet till Systembolaget beskrevs under workshopen också göra platsen väl tillgänglig för ett annat typ av vardagsliv, kantat av alkoholrelaterade problem. Det förekommer att personer förs bort från området kring Mölndalsån.

IDENTITET

Målpunkt

Planområdet beskrivs som en välkänd och etablerad plats och knutpunkt. Tillkommande station Korsvägen utanför planområdet bedöms bidra ytterligare till detta, då stationen förväntas bli en av de största bytespunkterna i regionen. Planområdets identitet präglas av dess lokalisering i evenemangsstråket. Området identifieras som besöksmål av vikt ur internationellt perspektiv för staden. För många besökare blir Korsvägenområdet första mötet med Göteborg. Under workshopen beskrevs att byggnationen inom planområdet kommer bli ett ytterligare landmärke med attraktiv gestaltning. Det finns dessutom lokala kopplingar i byggnadens gestaltning, exempelvis från Konstmuseets pelare.

Upplevelse

Den för allmänheten tillgängliga ytan utanför entrén är begränsad till sin storlek. Vid evenemang rör sig många människor här men vad krävs för att ytan framför Svenska mässan ska fyllas med aktivitet när evenemang inte pågår? Deltagarna är överens om att närområdet idag är kopplat till wow-upplevelser för både barn och vuxna. Upplevelserna kopplas dels till områdets storskalighet, dels till personliga minnen från att ha besökt exempelvis Mässan eller Liseberg. Samtidigt finns höga inträdeströsklar, inte minst ekonomiska, kopplat till evenemangen. Många har inte möjlighet att besöka evenemangen, eller gör det endast någon enstaka gång. Deltagarna diskuterade att denna exklusivitet kunde generera en "festlig" känsla när man väl får besöka evenemangen. Det kostnadsfria Kidz corner i Svenska Mässans lobby lyftes som ett kostnadsfritt alternativ som är öppet för allmänheten. Samtidigt sprids information om verksamheten främst till personer som redan besökt hotellet. Kidz corner utgör dessutom en liten del av mässans verksamhet.

HÄLSA OCH SÄKERHET*Rekreation*

Buller och trafik var ett återkommande tema under workshopen. Med barnperspektiv i åtanke beskrevs den omgivande trafiken som en hälso- och säkerhetsrisk. Biltrafiken i området ska minska i framtiden vilket bör ha positiv inverkan på bullersituationen. Samtidigt kvarstår säkerhetsrisker kopplat till konfliktpunkter mellan trafikslag.

Den planerade byggnaden i sig bedöms bland deltagarna inte ha någon inverkan utifrån barnperspektivet. Det konstateras dock att lekytor och utomhusvistelse saknas för barn och unga. Kopplingarna till närliggande områden är bristfälliga och inte tillgänglighetsanpassade. Det är inte heller tydligt hur man hittar till områdena från planområdet.

Befintlig gångbana längs Skånegatan i sydlig riktning under nattetid.

Befintlig gångbana längs Skånegatan i nordlig riktning under nattetid.

Intervjuer med verksamma vid Svenska Mässan

Under juni 2022 hölls dialog med tre anställda inom Svenska mässans verksamhet. Syftet med dialogen var att få en större inblick i vilka som besöker Svenska mässan och hur de upplever planområdet. De anställda gavs också utrymme att beskriva sin egen upplevelse av planområdet med omnejd. Frågorna under intervjuerna fokuserades på bland annat upplevelser av trygghet, rörelsemönster, målgrupper, målpunkter, värden och brister.

SAMMANHÅLLEN STAD

Aktivitet

Svenska mässan som ”en liten stad” eller med ”allt under ett tak” – en anläggning där allting finns beskrev de medarbetare som deltog i dialogen. Det händer att besökande till anläggningen för konferens eller mäsas inte besöker staden alls utan nyttjar de många olika miljöer som finns inom anläggningens väggar. Evenemangen som arrangeras inomhus på anläggningen. Många besökare har målpunkter i det absoluta närområdet, men det finns också besökare som frågar efter andra målpunkter i staden. Under skollov, framför allt när Liseberg inte är öppet, förekommer att barnfamiljer efterfrågar lekplatser och parker. Då brukar man hänvisa till Näckrosdammen eller Trädgårdsföreningen.

Trygghet

De intervjuade medarbetarna arbetar framför allt dagtid och upplever att det är lätt och tryggt att ta sig till och från Svenska mässan oavsett var man ska och när på dygnet. De beskriver att det ser olika ut bland deras kollegor men att flera arbetar under natten och tidig morgon. Personalen går, cyklar, åker spårvagn, bil eller taxi till jobbet. För de som tar bil finns parkering att hyra i Focushuset, men en av de deltagande medarbetarna påpekar att det upplevs dyrt och att en del istället parkerar längre bort. Det finns flera som upplever sträckan mellan

arbetsplatsen och bilparkeringen som otrygg, både bland de som parkerar i Focushuset och längre bort. Det förekommer att personal tar taxi hem från jobbet för att slippa promenaden till bilparkeringen, eller för att ta sig hem när inte spårvagnen går. En av deltagarna påtalar att området skulle må bra av ökade flöden kvällstid och beskriver att Svenska mässan är ensam aktör i området när Liseberg stänger på kvällarna.

SAMSPEL

Möten

Focushuset, där personal och besökare kan parkera, är ihopbyggt med Svenska mässan och man kan ta sig hela vägen från parkeringen in i hotellet och Mässan. Sträckan är utformad som en glasbro som leder in i en sekundär entréhall. Utrymmet är uppvärmt och öppet under dagtid. Under intervjuerna framgick att det ofta uppehåller sig personer här som till synes saknar annan plats att vända sig till. Närvaron av dessa personer upplevde en av deltagarna bidrog till otrygghet. Det förekommer att den här gruppen rör sig i hotellfoajén, vilket vissa upplever som ett problem. Det är svårt att hitta en miljö för alla som upplevs trygg av alla menar en av deltagarna, som beskriver att Svenska mässans huvudperspektiv måste vara näringsperspektivet, och att man inte har råd att bjuda in alla göteborgare.

Sekundär entréhall öster om planområdet.

Utemiljön

Generellt pratar man lite om anläggningens utemiljö enligt deltagarna, och det finns inte några ytor att hänga på med undantag för anläggningens uteserveringar som beskrivs som blåsiga. Det häng som finns är koncentrerat till utanför glasutrymmet längs Mölndalsån där personer med alkoholrelaterad problematik uppehåller sig. Det området beskrivs som omysigt.

Deltagarna beskriver att det finns fördelar med att ha begränsat med aktiviteter utomhus. Tillgängligheten lyfts som en fördel, stora öppna ytor underlättar för personer med funktionsvariationer. Vid evenemang fylls ytorna upp av folk och behövs för logistiken. Dessutom finns det säkerhetsfördelar, det är lättare att säkra en inomhusanläggning.

VARDAGSLIV*Besökare*

Vardagslivet i Svenska mässan och Gothia Towers verksamhet beskrivs som mycket varierat, och anläggningen ändrar karaktär beroende på vilket evenemang som pågår. Majoriteten av verksamhetens besökande kommer från Sverige och barnfamiljer utgör en stor andel. Det finns tillgänglighetsanpassade hotellrum för fysiska funktionsvariationer men andelen besökare som efterfrågar det bedöms procentuellt liten.

I verksamheten finns café och restaurang som främst nyttjas av boende på hotellet men också en hel del barnfamiljer utifrån enligt deltagarna, eftersom man samtidigt kan leka i det så kallade Kidz corner. Till caféverksamheter kommer också en mindre andel pensionärer som beskrivs ha god ekonomi, och en mindre grupp personer med kognitiva funktionsvariationer. En av deltagarna beskriver att det är en tillåtande miljö för den som fikar eller äter ensam eftersom man smälter in på hotellet. Restaurangverksamheten upplevs locka grupper som vill uppleva exklusivitet och utsikt.

IDENTITET*Målgrupp*

Svenska mässan eftersträvar att erbjuda ”allt under ett tak”. Verksamhetens identitet upplevs mångfacetterad och beskrivs locka alltifrån de som vill socialisera och stoltsera på takbaren Upperhouse till de som vill vara anonyma. Ekonomiska tillgångar beskrivs som en gemensam nämnare bland besökarna, och deltagarna beskriver pensionärer som en grupp som främst besöker verksamheten vid kampanjer när priserna är lägre.

HÄLSA OCH SÄKERHET*Trafik*

Deltagarna beskriver att trafiken i området är intensiv, inte minst utanför hotellobbys entré. Det förekommer att personbilar genar förbi när det är kö på Örgrytevägen. Elsparkcyklar passerar också förbi entrén. Även Skånegatan beskrivs som intensiv, framför allt vid evenemang i Scandinavium. Deltagarna beskriver dock att det är väldigt sällan det inträffar incidenter, någon enstaka gång årligen.

Rekreation

Majoriteten av de anställda i Svenska mässans verksamhet arbetar och har rast inom anläggningen. En av de anställda berättar om en slinga några enstaka promenerar under lunchrasten. Slingan går ner längs Skånegatan till kyrkogården vid Stampgatan och sen tillbaka längs Mölndalsån.

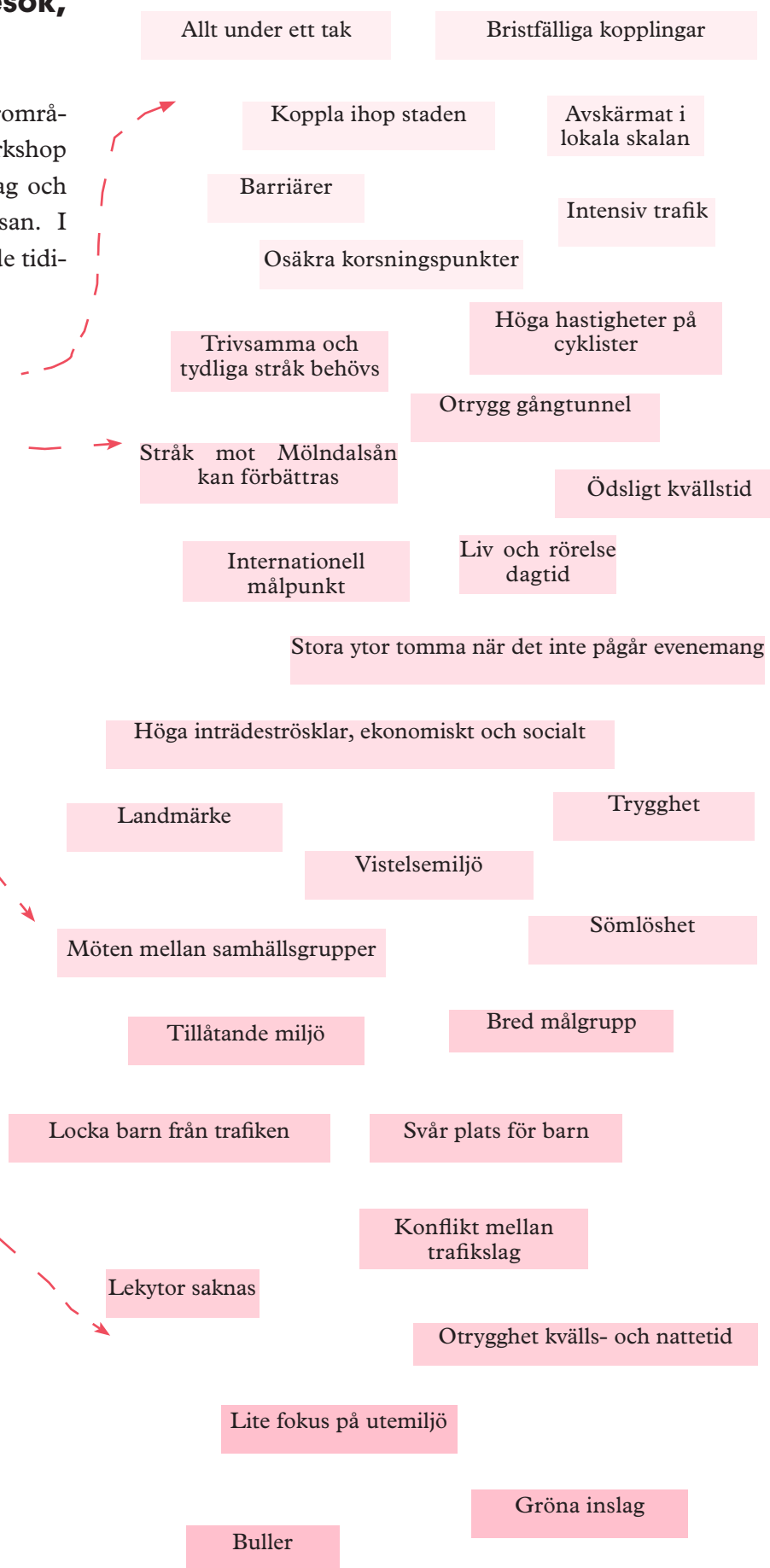

Gång- och cykelbana längs Mölndalsån.

Sammanfattning av platsbesök, workshop och intervjuer

Inventeringen av befintliga utredningar i närområdet har kompletterats med platsbesök, workshop med Göteborgs stads förvaltningar och bolag och intervjuer med verksamma vid Svenska mässan. I dialogen identifierades samma teman som i de tidigare utredningarna;

- Mobilitet, kopplingar och orienterbarhet
- Platsbildningar och trygga stråk
- Barnperspektiv
- Grön- och blåstruktur

- **MÅLFORMULERINGAR OCH
FÖRESLAGNA ÅTGÄRDER**

Metod och upplägg

Inventeringen av befintliga utredningar, dialogen med representanter från Göteborgs stad och bolag samt intervjuerna med anställda vid Svenska mässan formar en nulägesbeskrivning över planområdets värden och brister ur socialt perspektiv och barnperspektiv. För att utveckla värden och åtgärda brister formuleras mål för detaljplanen. Fem målområden har identifierats utifrån nulägesbeskrivningen. Varje målområde inleds med en sammanfattande beskrivning av värden och brister inom området. Målområdet förses med en målformulering och ett antal åtgärdsförslag för fortsatt planarbete. Även åtgärder som inte omfattas av detaljplanearbetet föreslås.

De sociala perspektiven och barnperspektiven redovisas parallellt i målområdena då de i flera fall samspelar. För att ytterligare belysa barnkonsekvenserna redovisas de dessutom i ett separat målområde.

- Mobilitet, kopplingar och orienterbarhet
- Platsbildningar och trygga stråk
- Barnperspektiv
- Grön- och blåstruktur

Mobilitet, kopplingar och orienterbarhet

Svenska mässans närhet till kollektivtrafikutbudet vid Korsvägen ger goda kopplingar till stora delar av staden. Till planområdet kan man ta sig med många olika trafikslag. Vägen från planområdet till Korsvägen upplevs dock otillgänglig, bland annat på grund av att man behöver korsa gång- och cykelbanan där hastigheterna är höga. Korsvägen upplevs otydlig med tillfälliga lösningar och intensiv trafik. Orienterbarheten är låg och kopplingar upplevs ogena.

Det finns också ett tydligt flöde i östra delen av planområdet längs Skånegatan, bland annat till Scandinavium och Ullevi. Sträckan upplevs ocharmig och otrygg, och cykelbanan för smal. Stråket är vältrafikerat redan idag och kommer dra ännu större flöden när stationen för Västlänken tillkommer, inte minst vid stora evenemang. Kopplingen österut från planområdet mot Mölndalsån och Gårda har också potential att förbättras.

Många av besökarna till Gothia Towers har målpunkter i närheten vilket ger goda förutsättningar att ta sig till fots. Samtidigt behöver kopplingarna och orienterbarheten förstärkas och förbättras. Det finns ett stort fokus på kopplingen till Korsvägen, men fokus på stråken mot Skånegatan och Mölndalsån behöver utökas.

Målformulering:

Ta vara på platsens förutsättningar och skapa de bästa förutsättningarna för gående.

Föreslagna åtgärder:

- o Säkerställa väl tilltagna gångytor och bra cykelstråk
- o Undvik att hägna in området för att skapa en sömlös karaktär i stadsrummet
- o Minimera risker vid korsande trafikslag genom att tydliggöra korsningspunkter. Se över placering av entréer mot gångytor för att minimera risk.
- o Stärka kopplingar till närliggande målpunkter, såsom kommande grönområdet vid Landeriet, blåstrukturen vid Mölndalsån, Buråsparken, Liseberg och Scandinavium.
- o Aktivt samverka med aktörer i närområdet för ökad orienterbarhet, genom exempelvis gemensamma stråk och skyltning
- o Säkerställa att eventuell uteservering och gångyta samspelar

Trygga stråk och platsbildningar

Svenska mässan är en av de få verksamheterna i Evenemangsstråket som har aktivitet året runt och över dygnets alla timmar. Synlig aktivitet kan bidra positivt till den upplevda tryggheten hos allmänheten utanför. Samtidigt äger majoriteten av aktiviteten rum under dagtid och inom anläggningen, vilket begränsar upplevelsen av liv och aktivitet under kvällen och natten. Även under dagtid kan ytan upplevas ödslig. I Svenska mässan hålls regelbundet evenemang som drar stora mängder människor. Ytor för att hantera logistik och flöden upplevs utanför evenemangstiderna som tomma och ödsliga men de är viktiga för att hantera stora mängder människor under kortare perioder. Ytan framför Svenska mässans huvudentré i planområdet är hårdgjord. Med undantag för uteserveringen finns få element som bidrar till platsen som mötesplats.

Den fysiska miljön kring Svenska mässan är av storskalig karaktär och Gothia towers var länge unikt i sitt slag som höghus i Göteborg. Variation av funktioner, visuell mångfald och möjligheter till möten mellan människor är positiva element för stadsrummet.

Svenska mässan lockar en bred målgrupp till följd av dess varierande evenemang. Hit kommer såväl göteborgare som internationella besökare. Den varierande målgruppen öppnar upp för anonymitet och även de som hellre smälter in lockas till mässan och hotellet. En överhängande majoritet av evenemangen vid mässan kostar pengar vilket innebär att ekonomiska förutsättningar är en gemensam nämnare bland besökarna i stor utsträckning. För att skapa en sammanhållen stad ska segregation motverkas och fysiska och mentala barriärer överbryggas, både för barn och vuxna. Här blir samspelet mellan Mässan med besökare och stadsrummets människor med olika socioekonomiska förutsättningar en viktig del i arbetet för en mer sammanhållen stad.

Målformulering: Aktivera platsen i markplan för att bryta ner storskaligheten, generera upplevelser i mänsklig skala och stötta stadslivet även under de dagar det inte är evenemang.

Föreslagna åtgärder i planarbetet:

- o Aktivera bottenvåningar med en variation av kommersiella och icke-kommersiella verksamheter. Icke-kommersiell aktivitet kan exempelvis vara aktivitet som projiceringar eller utställningar i skyltfönster mot gaturummet. Aktiverade bottenvåningar skulle bidra positivt även i vid den sekundära entréhallen mot Mölndalsån.
- o Aktivt arbeta för att kopplingen till Västlänken upplevs trygg och trivsamt
- o Tillgängliggöra byggnadens utsikt för alla. Takterrassen ska hållas tillgänglig för allmänheten, helst utan kostnad.
- o Möblera utemiljöer för att tydliggöra flöden snarare än hindra dem. Lekbarhet och interaktiva element i möbleringen eftersträvas. Det kan exempelvis innebära en kombination av skulptur och lekredskap.
- o Tillföra sittplatser för att möjliggöra möten och återhämtning både i mer och mindre publika lägen

Grön- och blåstruktur

Planområdet domineras av hårdgjord yta och saknar grön- och blåtor. Närmsta grönyta är Renströmsparken som ligger närmare 400 m gångväg från planområdet. Ca 280 m öster om planområdet finns Mölndalsån som utgör närmaste blåstruktur. Grön- och blåstrukturen behövs för att förbättra platsens lokalklimat. Växtligheten kan dessutom användas för att styra flöden och bidra till platsens attraktivitet.

Grönområdena är också viktiga för rekreation, återhämtning och för barn och ungas lekmiljöer och utveckling. Kopplingarna från planområdet till de befintliga grönområdena behöver förstärkas. Inom planområdet behöver grönytor tillkomma. I arbetet med den sociala konsekvensanalysen och barnkonsekvensanalysen har tillförandet av en parkmiljö på mässhallens tak lyfts som en idé för att förbättra tillgången till gröna miljöer i området. Mässhallens tak ligger utanför planområdet men möjligheten bör utredas.

Barnperspektiv

Trafikens intensitet vid Svenska mässan utgör en stor barriär för barn och unga. Platsen ger intryck av att ha tillfälliga lösningar och är otydlig. För att barn ska kunna röra sig fritt utomhus behöver närmiljön vara trafiksäker och stimulerande. Det innebär bland annat att en kombination av programmerade och oprogrammerade ytor behövs för lek, fantasi, rörelse och interaktion med omgivningen. Trots att utemiljön framför Svenska mässans huvudentré är tillgänglig och någorlunda avskärmd från den intensiva trafiken vid Korsvägen, behöver yngre barn sällskap av vuxen här. Det rör sig mycket barn i området eftersom Svenska mässan och flera andra målpunkter i närheten riktar mycket av sin verksamhet till barn i alla åldrar.

Målformulering: Förbättra tillgången till grönska för att möjliggöra rekreation, lek, återhämtning och ett bättre lokalklimat.

Föreslagna åtgärder i planarbetet:

- o Samverka med staden och andra relevanta aktörer i närområdet samt informera besökare om vilka möjligheter som finns i när området.
- o Tillföra grönska av bestående karaktär exempelvis genom en pocketpark vid outnyttjade hörn längs fasaden.
- o Utreda möjligheten att tillskapa grönska på takplanet.

Målformulering: Utveckla utemiljön för att stimulera barn bort från trafikmiljön.

Föreslagna åtgärder i planarbetet:

- o Tillföra upplevelser i markplan, exempelvis i en pocketpark, en lekbar skulptur och aktivitet i bottenplan/skyltfönster
- o Informera och underlätta för besökare att ta sig till närliggande grön- och lekområden

SKA/BKA DP SVENSKA MÄSSAN

Stråk längs
Skånegatan till
målpunkter som ex.
Scandinavium och
Buråsparken

SKÅNEGATAN

SKÅNEGATAN

cykelväg

Sömlöshet,
samspel, se över
placering av
entréer

+ONE

Möjlig
lekskulptur

Möjlig
pocketpark

Stråk mot Möldalsån

ÖRGRYTEVÄGEN

ÖRGRYTEVÄGEN

Koppling till
centrum

Koppling till
Länderparken,
Näckrosdammen m.m.

Koppling till
Liseberg,
Universeum m.m.

● KONSEKVENSBESKRIVNING

Utvärdering av planförslag

Metod

Arbetet med SKA/BKA har skett parallellt med framtagande av samrådshandlingar för detaljplanen för att löpande arbeta in sociala perspektiv och barnperspektiv i planförslaget. I arbetet med SKA/BKA ingår också att utvärdera arbetet genom att beskriva planförslagets konsekvenser jämfört med nuläget ur socialt perspektiv och barnperspektiv. Konsekvensbeskrivningen görs utifrån de målformuleringar och föreslagna åtgärder som presenterats i tidigare avsnitt och utvärderas utifrån SKA/BKA-matrisens teman sammanhållen stad, samspel, vardagsliv, identitet och hälsa och säkerhet.

Mobilitet, kopplingar och orienterbarhet			SAMMANHÄLLEN STAD, SAMSPEL, VARDAGSLIV	
Ta vara på platsens förutsättningar och skapa de bästa förutsättningarna för gående.				
Åtgärdsförslag	Forum/Aktörer	Åtgärd i planförslag	Konsekvensbeskrivning	
Säkerställa väl tilltagna gångytor och bra cykelstråk	Kan regleras i plankarta. Staden ansvarar.	Ytanspråk för allmän plats GATA följer Tekniska handboken.	Planområdet omfattar endast en liten del av det gång- och cykelstråk som passerar verksamheten och säkerställer inte ett sammanhängande stråk. Inom allmän plats säkerställs ytanspråk för gångytor och cykelstråk. Inom kvartersmarken finns dessutom ytterligare yta för gående att passera.	
Undvik att hägna in området för att skapa en sömlös karaktär i stadsrummet	Kan regleras i plankarta. Staden ansvarar. Samspel mellan exploatör och Staden. Exploatör ansvarar på kvartersmark och Staden ansvarar på allmän plats.	Området under balkong regleras med korsmark i plankarta vilket innebär att området ska hållas öppet och får inte byggas in. Ytan förses med lägsta frihöjd och bilparkering förhindras.	Åtgärd i plan följer åtgärdsförslaget. Uteservering hindras inte med korsmarksbestämmelsen. Det finns en risk att uteservering och gångyta inte samspekar.	
Minimera risker vid korsande trafikslag genom att tydliggöra korsningspunkter.	Kan delvis hanteras i plan och delvis i projekteringsskede. Staden ansvarar för allmän plats. Exploatör ansvarar för kvartersmark.	Ytanspråk för allmän plats GATA följer Tekniska handboken.	Risker vid korsande trafikslag kan identifieras bland annat mellan kvartersmark och allmänplats längs Skånegatan, framför entréer och vid uppgången från Västlänken där byggnadens pelare riskerar hindra flödet från från rulltrappan. Finns risk i att Staden och Exploatören projekterar var för sig och inte åstadkommer en gemensam helhet med hög tydlighet och orienterbarhet.	
Stärka kopplingar till närliggande målpunkter såsom grönområdet vid Johannebergs landeri, blåstrukturen vid Mölndalsån, Buråsparken, och Liseberg. Aktivt samverka med aktörer i närområdet för ökad orienterbarhet, genom exempelvis gemensamma stråk och skyltning	Hanteras framförallt i senare skede. Staden ansvarar för övergripande planering och samordning av pågående projekt. Exploatör ansvarar för att initiera samverkan i senare skede.	Utformning av detaljplan tar hänsyn till Västlänkens projektering. I planen möjliggörs en uppgång från Västlänken vilket också innebär att en gångtunnel skapas mellan +One och Liseberg.	Planförslagets tillförande av gångtunnel innebär att en trafikseparerad koppling till Liseberg skapas. Tillägget är positivt men det finns en risk att gångtunneln uppfattas otrygg och inte nyttjas i full utsträckning.	
Sammanfattning:				
Förutsättningarna för gående på platsen förbättras i och med utvecklingen av station Korsvägen. Planförslaget samordnas med den planerade utformningen för att bidra till sammanhängande gång- och cykelstråk. Kvartersmarken innanför pelarna kan innebära ytterligare utrymme för gående under förutsättning att samspelet fungerar vid eventuell uteservering och med tillkommande entréer till verksamheter i bottenplan. Utrymmet mellan pelare och uppgång från Västlänken behöver ses över. Planförslaget har i samverkan med närliggande utvecklingsprojekt potential att bidra positivt till en mer samhällen stad.			Sammanhållen stad	+
			Samspel	0
			Vardagsliv	0
			Identitet	0
			Hälsa och säkerhet	0

Trygga stråk och platsbildningar			SAMMANHÄLLEN STAD, SAMSPEL, VARDAGSLIV, IDENTITET	
Aktivera platsen i markplan för att bryta ner storskaligheten, generera upplevelser i mänsklig skala och stötta stadslivet även under de dagar det inte är evenemang.				
Åtgärdsförslag	Forum/Aktörer	Åtgärd i planförslag	Konsekvensbeskrivning	
Aktivera bottenvåningar med en variation av kommersiella och icke-kommersiella verksamheter. Aktiverade bottenvåningar skulle bidra positivt även vid den sekundära entréhallen mot Mölndalsån.	Kan delvis regleras i plankarta. Verksamheten ansvarar för vad som inhyses i bottenplan.	En egenskapsbestämmelse reglerar att minst 30 % av byggnadens användning i gatuplan ska användas för handel och service med direkt entré mot gata.	Planförslaget säkerställer en del aktivitet i bottenplan. Förslaget möjliggör men säkerställer inte icke-kommersiella verksamheter. Det finns en risk att de verksamheter som etableras i bottenplan riktas till köpstarka grupper. Det finns också en risk att den aktivitet som etableras endast genererar liv i stadsrummet del av dygnet.	
Aktivt arbeta för att kopplingen till Västlänken upplevs trygg och trivsamt	Kan delvis regleras i plankarta.	Plankartan illustrerar eventuell gångtunnel som 8 m bred och 3 m hög.	Utrymmet mellan uppgången från Västlänken och +Ones pelare är trångt. Människor riskerar krocka och flöden hindras. Kopplingen illustreras med rulltrappa vilket inte är ett tillgänglighetsanpassat alternativ. Rörelsehindrade hänvisas till hiss inne i Svenska mässan vilket kan vara negativt för orienterbarheten. Gångtunnelns storlek riskerar ha negativ inverkan på den upplevda tryggheten.	
Tillgängliggöra byggnadens utsikt för alla. Takterrassen ska hållas tillgänglig för allmänheten, helst utan kostnad.	Kan delvis regleras i plankarta. Exploatör ansvarar. Tillgänglighetskrav kontrolleras i bygglovsskedet	Ingen åtgärd har identifierats i planen.	Planförslaget säkerställer inte allmänhetens tillgång till takplanet. Hiss saknas till takplanet vilket begränsar tillgången för rörelsehindrade. Det finns en risk att takplanet reserveras för köpstarka grupper.	
Möblera utemiljöer för att tydliggöra flöden snarare än hindra dem. Tillföra sittplatser för att möjliggöra möten och återhämtning både i mer och mindre publika lägen.	Kan delvis regleras i plankarta.	Planen möjliggör åtgärdsförslaget genom korsmarksbestämmelsen.	Planförslaget möjliggör men säkerställer inte att ytan möbleras. Risken är att platsens och gestaltningens storskaliga intryck hindrar upplevelser i mänsklig skala.	
Sammanfattning:				
Planförslaget säkerställer att aktivitet tillkommer i bottenplan vilket kan bidra positivt till att skapa liv i stadsrummet. Aktiviteterna i markplan behöver bland annat riktas till en bred målgrupp, skapa upplevelser under hela dygnet, och till viss del ha ett icke-kommersiellt fokus för att bidra till en mer samhällelig stad, ökat samspel och ett förbättrat vardagsliv. Planförslaget bedöms ha potential att utveckla dessa värden.			Sammanhållen stad	+
			Samspel	+
			Vardagsliv	+
			Identitet	+
			Hälsa och säkerhet	0

Grön- och blåstruktur			
SAMMANHÅLLEN STAD, SAMSPEL, VARDAGSLIV, HÄLSA OCH SÄKERHET			
<i>Förbättra tillgången till grönska för att möjliggöra rekreation, lek, återhämtning och ett bättre lokalklimat.</i>			
Åtgärdsförslag	Möjlig reglering	Åtgärd i planförslag	Konsekvensbeskrivning
Samverka med staden och andra relevanta aktörer i närområdet samt informera besökare om vilka möjligheter som finns i när området.	Hanteras inte i detaljplan. Verksamheten ansvarar.	Hanteras inte i detaljplan	Det finns en risk att besökare i området inte får kännedom om de grön- och blåkvaliteter som finns i planområdets närhet.
Tillföra grönska av bestående karaktär exempelvis genom en pocketpark vid outnyttjade hörn längs fasaden. Omhändertagande av dagvatten kan med fördel inkorporeras i pocketparken.	Kan regleras i plankarta. Exploatören ansvarar.	Möjliggörs på korsmark.	Tillförandet av grönska möjliggörs på korsmark i planförslaget men säkerställs inte. Det finns en risk att grönska inte tillförs.
Sammanfattning:			
Planområdet är hårdgjort i sin helhet. Tillförandet av grönska kan bidra positivt till sammanhållen stad, samspel, vardagsliv, identitet samt hälsa och säkerhet, men säkerställs inte i planförslaget. Planförslaget bedöms likvärdigt med nuläget.			Sammanhållen stad
			0
			Samspel
			0
			Vardagsliv
			0
			Identitet
			0
			Hälsa och säkerhet
			0

Barnperspektiv SAMMANHÄLLEN STAD, SAMSPEL, VARDAGSLIV, IDENTITET, HÄLSA OCH SÄKERHET			
<i>Utveckla utemiljön för att stimulera barn bort från trafiken.</i>			
Åtgärdsförslag	Möjlig reglering	Åtgärd i planförslag	Konsekvensbeskrivning
Tillföra upplevelser i markplan, exempelvis i en pocket-park, en lekbar skulptur och aktivitet i bottenplan/skyltfönster. Interaktiva element i utemiljöns möbleringen eftersträvas.	Kan regleras i plankarta.	Planförslaget möjliggör åtgärden på korsmark.	Planförslaget möjliggör tillförnad av upplevelser och lekbara element i utemiljön men säkerställer det inte. Korsmarken där lekbara miljöer möjliggörs ligger i angränsning till trafikmiljön, vilket innebär en risk.
Informera och underlätta för besökare att ta sig till närliggande grön- och lekområden	Hanteras inte i detaljplan. Verksamheten ansvarar.	Hanteras inte i detaljplan	Området är en utmanande plats för barn och unga. För att utvecklas behöver barn få röra sig fritt. Planförslaget säkerställer inte platser för barn och unga att röra sig fritt. Ett alternativ är att hänvisa till närliggande grönområden där förutsättningarna för barn och unga är bättre. Det finns en risk att besökare i området inte får kännedom om de grön- och blåkvaliteter som finns i planområdets närhet.
Sammanfattning:			
Planområdet är en utmanande plats för barn. Platsens lokalisering i närhet till flera målpunkter med aktiviteter för barn gör att många barn rör sig i området. Planförslaget bedöms likvärdigt med nuläget.			Sammanhållen stad
			0
			Samspel
			0
			Vardagsliv
			0
			Identitet
			0
			Hälsa och säkerhet
			0

Sammanfattning av konsekvenser

Sammanhållen stad

Inom temat sammanhållen stad är ambitionen att motverka segregationen och överbrygga barriärer. Trafiken i angränsning till planområdet är en av de fysiska barriärer som innebär stora utmaningar, inte minst för barn som inte kan röra sig fritt på egen hand på platsen. Planförslagets förmåga att överbrygga de trafikala barriärerna och förbättra kopplingar till övriga staden är begränsad sett till planområdets storlek. Frågan hanteras snarare i angränsande detaljplan för Västlänken som aktuellt planförslag anpassas efter. Det innebär bland annat att det inom planområdet för Svenska mässan möjliggörs för en uppgång från Västlänkens station Korsvägen. Det finns en risk att gångtunneln inte uppfattas som trygg och att uppgången därför inte nyttjas till fullo.

Inom planområdet bibehålls kvartersmarken till stor del i den offentliga karaktär den har i dagsläget. I byggnadens bottenplan föreslås aktivitet tillkomma i form av handel och service. Aktivitet i bottenplan kan bidra till tryggare kopplingar genom mer liv och rörelse på platsen.

Planområdet och Svenska mässan utgör en del av Evenemangsstråket. Evenemangsverksamheterna, däribland Svenska mässan, lockar en bred målgrupp men har ekonomiska och sociala inträdeströsklar som hindrar vissa socioekonomiska grupper tillträde. Det finns en risk att de verksamheter som tillförs i bottenplan i och med planförslaget ytterligare förstärker den köpstarka normen i området och fortsatt exkluderar dessa grupper. För de som inte besöker verksamheten är behovet av mer liv och rörelse som störst under kvälls- och nattetid. Det finns en risk att de verksamheter som tillförs i bottenplan endast genererar liv och rörelse under dagtid.

Samspel

Samspel i den fysiska miljön handlar om platsens förutsättningar att skapa tillit och delaktighet. Planområdet är lokaliserat på en mycket publik plats och många människor rör sig i närområdet. Gemensamma neutrala vistelseytor och trivsamma mötesplatser saknas i dagsläget. Planförslaget möjliggör men säkerställer inte att den här typen av ytor tillkommer.

Aktivitet i markplan på tillkommande byggnad kan bidra till att bryta ner områdets storskaliga karaktär och skapa upplevelser i mänsklig skala. Planförslaget kan därmed få en sammanhållande funktion och knyta samman området mot Skånegatan och Korsvägen.

Planförslaget medger både hotell och bostäder. Flexibiliteten skapar förutsättningar för en långsiktig ekonomisk hållbarhet för verksamheten som kan anpassas efter efterfrågan. Flexibiliteten skapar också möjlighet för att besökande och invånare kan mötas och bo under samma tak. Planförslaget kan bli en länk som skapar möten mellan olika grupper.

Vardagsliv

Planområdets lokalisering i Evenemangsstråket innebär att det i samband med evenemang rör sig stora flöden människor i området. Att befolka och aktivera området även utanför evenemangstillfällena är viktigt för att fler ska känna sig trygga att röra sig på platsen. Genom tillförandet av en uppgång från Västlänkens station Korsvägen kommer platsen befolkas ytterligare och kopplingar förstärkas. Samtidigt kräver uppgångens placering förbättrad tillgänglighet och orienterbarhet.

Kopplingar till staden blir viktig för både hotellgäster och boende i +One. Planområdet är begränsat till sin storlek och det finns behov av att kunna ta del av service och utbud utanför planområdesgränserna.

Identitet

Planområdets identitet präglas av dess lokalisering i evenemangsstråket. Platsen karaktäriseras av storskalighet och synliga årsringar från historiska epoker. En variation av funktioner, visuell mångfald och möjlighet till möten mellan människor är positiva element i stadsrummet. Här kan planförslagets tillförande av verksamheter i bottenplan positivt bidra genom att generera liv och rörelse på platsen.

Planområdets centrala lokalisering och breda målgrupp genererar förutsättningar för en bredd i representation av människor med olika identitet. Ökad representation skapar förutsättningar för fler att känna tillhörighet i stadsrummet. Samtidigt finns en tydlig norm mot köpstarka grupper vilket riskerar generera ekonomiska och mentala barriärer.

Hälsa och säkerhet

Planområdet saknar ytor för rekreation, återhämtning och fysisk aktivitet. Tillgången till grönytor med lekmöjligheter behöver säkerställas i närliggande områden. Kopplingen till dessa grönområden från planområdet är viktiga och hindras i dagsläget av trafikbarriärer.

Möjligheterna att ta sig till grönområden och till planområdet med cykel eller till fots förbättras i och med det angränsande planförslaget för Västlänken. Aktuellt planförslag för Svenska Mässan anpassas efter Västlänkens utformning för att bidra till bra sammanhängande stråk. Dessutom kan kvartersmark nyttjas som ytterligare yta för gångtrafikanter.

Planområdet har flack, öppen karaktär och goda förutsättningar för tillgänglighet och överblickbarhet. Samtidigt identifieras korsningspunkter mellan trafikslag som en säkerhetsrisk.

Referenser

Göteborgs stad (2017) BKA Barnkonsekvensanalys
- Barn och unga i fokus 1.2

Göteborgs stad (2019) Lokalt utvecklingsprogram
för Centrum 2020-2022.

Göteborgs stad (2022), Projektplan Detaljplan
Svenska mässan 2022-02-03

Göteborgsstad(2011)SKASocialkonsekvensanalys
- Människor i fokus 1.2

Göteborgs stad, Norconsult (2016) Social
konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys:
Detaljplaner för Västlänken Station Korsvägen.

Göteborgs stad (2022) Översiktsplan.

Göteborgs stad, Fojab arkitekter (2016)
Stadsutvecklingsprogram för Korsvägenområdet.

Göteborgs stad, Spacescape, Project for Public
Space, Trivector (2012) Stadslivet i centrala
Göteborg.

Göteborgs stad, Ramböll (2014) Analys av
upplevelsevärden kring Västlänkens stationslägen.